

A Fővárosi Ítéltábla Dr. Szabó Patrik Ügyvédi Iroda (felperesi képviselő címe1, ügyintéző: dr. Szabó Patrik ügyvéd) által képviselt Felperes1 (felperes címe felperesnek a dr. Szepesházi Péter ügyvéd (alperesi képviselő címe1) által képviselt Alperes1 (alperes címe alperes ellen kölcsön visszafizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2022. június 1-jén kelt 6.G.40.614/2020/51. számú ítélete ellen az alperes által 52. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, a keresetet 2.569.118 (kétmillió-ötszázhatvankilencezerszáztizennyolc) forint és annak 2014. május 1-től a kifizetés napjáig járó, a mindenkor jegybanki alapkamattal egyező mértékű késedelmi kamata erejéig elutasítja; mellőzi az alperest a felperes részére elsőfokú perköltség megfizetésére kötelező rendelkezést, és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 185.193 (száznolcvanötezer-százkilencvenhárom) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló elsőfokú perköltséget; a felperes által az államnak fizetendő feljegyzett kereseti illeték összegét 184.100 (száznolcvannégyezer-egyszáz) forintról 361.112 (háromszázhatvanegyezer-száztizenkettő) forintra felemeli, az alperes által az államnak fizetendő feljegyzett kereseti illeték összegét 225.200 (kétszázhuszonötezer-kétszáz) forintról 90.278 (kilencvenezer-kétszázhetvennyolc) forintra leszállítja azzal, hogy az államnak járó kereseti illetéket e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül kell megfizetni az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlája javára. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 33.786 (harminchéromezer-hétszáznyolcvanhat) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 300.030 (háromszázezer-harminc) forint fellebbezési illetékből a felperes 204.020 (kétszáznégyezer-húsz) forintot, az alperes 96.110 (kilencvenhatezer-száztiz) forintot köteles megfizetni az államnak e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlája javára.

I n d o k o l á s

A felperes keresete

[1] A felperes a leszállított keresetében 3.754.118 forint pénztartozás, ebből 2.569.118 forint után 2014. május 1-jétől, 1.185.000 forint után a bíróság előtti érvényesítéstől a kifizetés napjáig a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 301. §-a szerinti késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[2] Keresetével 2.569.118 forint megfizetésére az rPtk. 523. §-a alapján, kölcsön visszafizetése jogcímén kérte kötelezni az alperest (a továbbiakban: 1. kereset). E keresete alapjául arra hivatkozott, hogy az alperes 2009. február 6-án szóban kölcsön nyújtását kérte tőle, ezért 2009. február 6-án banki átutalással 2.569.118 forintot kölcsön jogcímén átutalt az alperes bankszámlájára. A köztük szóban létrejött kölcsönszerződésben a kölcsön visszafizetésének határidejét nem határozták meg, a kölcsön határozatlan idejű volt, és a köztük akkor fennálló jó testvéri viszonyra tekintettel ügyleti kamatot sem kötöttek ki. A kölcsön összegét úgy határozták meg, hogy a bankszámláján rendelkezésre álló pénzüsszegeből 2.569.118 forintot tudott nélkülözni akkor, amikor az alperes kölcsönt kért tőle. Állította, hogy az alperes a kölcsönszerződés alapján fennálló tartozását a telefonjáról 2014. február 12-én küldött sms-ben, majd egy 2016. március 1-jén küldött e-mailben elismerte. A tartozáselismerés a követelés elévülését megszakította. A kölcsönt az alperes nem fizette vissza. Úgy nyilatkozott, hogy késedelmi kamatot a tartozáselismerést tartalmazó e-mail keltétől, 2016. május 1-től érvényesít.

[3] További 1.185.000 forint megfizetésére az rPtk. 338. § (1) bekezdésének második mondata és az rPtk. 526. § (2) bekezdése alapján kérte kötelezni az alperest (a továbbiakban: 2. kereset). E keresete alapjául előadta, hogy 2007. november 13-án a Bank1 Zrt.-vel mint hitelezővel ő és az alperes egyetemleges adósokként összesen két deviza kölcsönszerződést kötöttek. A szerződésszám3 számú kölcsönszerződés alapján a hitelező 15.000.000 forintnak megfelelő svájci frank kölcsönt nyújtott az ő (felperes) számlájára történő folyósítással 20 év futamidőre. A szerződésszám számú kölcsönszerződés alapján a hitelező 15.000.000 forintnak megfelelő svájci frank összegű kölcsönt nyújtott az alperes számlájára történő folyósítással 20 év futamidőre. Állította, hogy a szerződésszám számú kölcsönszerződés alapján az alperes helyett több részletben megfizetett a hitelezőnek az alperes fizetési számlájára történő teljesítéssel összesen 1.185.000 forintot annak érdekében, hogy a kölcsönszerződés felmondását és a KHR listára kerülést elkerülje. Előadta, hogy az alperes helyett teljesített összesen 1.185.000 forint (a 2014. május 23-án teljesített 256.000 forint, a 2015. január 21-én teljesített 297.000 forint, a 2015. március 5-én teljesített 60.000 forint, a 2015. április 22-én teljesített 322.000 forint és a 2015. július 29-én teljesített 250.000 forint) nem csupán tőketörlesztést, hanem ügyleti kamatot, késedelmi kamatot és kezelési költséget is tartalmazott. Azzal, hogy a perben csatolta a banki kimutatást, az rPtk. 239. §-a szerinti elszámolást is teljesítette az alperes felé.

Az alperes ellenkérelme

[4] Az alperes érdemi ellenkérelme mindkét kereset elutasítására irányult.

[5] Az 1. keresettel kapcsolatban vitatta, hogy kölcsön nyújtását kérte az alperestől és erre tekintettel szóban kölcsönszerződést kötött a felperessel. Állította, hogy 2009 februárjában nem volt szüksége kölcsönre, mert saját megtakarítással rendelkezett, és hivatkozott arra is, hogy ha valaki kölcsönt kér, az kerek összeget kér kölcsön. Azt nem vitatta, hogy a felperes 2009. január 30-án 2.569.118 forintot átutalt a bankszámlájára, de vitatta, hogy ezt kölcsön nyújtásaként teljesítette. Állította, hogy a számlájára átutalt összeg a sajátjaként illette meg, mert a felperes csupán a részéről a felperesnek korábban a befektetési céllal átadott összeget utalta vissza a számára. Vitatta azt is, hogy akár sms-ben, akár e-mailben tartozáselismerő nyilatkozatot tett. A felperes által tartozáselismerő nyilatkozatként

hivatkozott sms-sel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a felperesnek lehetősége volt hozzáférni a mobiltelefonjához. Vitatta a felperes által hivatkozott e-mail valóságát és azt, hogy az tőle származik. Arra is hivatkozott, hogy a nyilatkozatok sem az írásbeliség, sem a tartozáselismerés tartalmi követelményei szempontjából nem felelnek meg az rPtk. 242. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Érvelése szerint amennyiben a kölcsönszerződés létrejött volna, akkor a 2009. februárjában folyósított kölcsönt észszerűen rövid határidővel kellett volna visszafizetnie, így a követelés bíróság előtti érvényesítéséig (2018. szeptember 5-ig) az elévülési idő már biztosan eltelt, és ez alatt az idő alatt nem következett be olyan jogi tény, ami az elévülést megszakította.

[6] A 2. keresettel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy 2007. november 13-án a felperessel egyetemleges adóstársként mindketten 15.000.000 – 15.000.000 forint kölcsönt vettek fel a Bank1 Zrt.-től két kölcsönszerződéssel. Mindkét szerződésben egyetemleges adósok voltak a hitelezővel szemben, ezért a kölcsön visszafizetése az rPtk. 337. § (1) bekezdésében és a 338. § (1) bekezdésében foglaltak szerint terhelte őket. A perben a felperes nem bizonyította, hogy helyette teljesített a hitelezőnek. Állította, hogy a szerződésszám számú kölcsönszerződés alapján 16.776.537 forint összegű befizetést teljesített a hitelezőnek. A hitelező felé továbbra is tartozásuk áll fenn, ezért a felperes követelése idő előtti, mert nem állapítható meg, hogy a felperessel együtt adóstársként a követelés teljes rendezéséig mekkora összegű befizetéseket fognak teljesíteni. Ezen túlmenően hivatkozott arra is, hogy a szerződésszám számú kölcsönszerződés érvénytelenségének a megállapítása iránt pert indított a hitelezővel szemben, amely per folyamatban van. Mindezeket túl hivatkozott arra, hogy a felperes nem csatolt az rPtk. 293. §-ában foglaltaknak megfelelő elszámolást, és azt sem bizonyította, hogy esedékessé vált követelést fizetett meg a hitelezőnek.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[7] A Fővárosi Törvényszék a 2022. június 1-jén kelt 6.G.40.614/2020/51. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 3.754.118 forint tőkét, annak 2.569.118 forintnyi része után 2014. május 1-től a kifizetés napjáig járóan a mindenkori jegybanki alapkamattal egyező késedelmi kamatot, 1.185.000 forintnyi része után 2020. október 20-tól a kifizetés napjáig járóan a mindenkori jegybanki alapkamattal egyező késedelmi kamatot és 85.936 forint perköltséget. Kötelezte a felperest, hogy 184.100 forint, míg az alperest, hogy 225.200 forint feljegyzett kereseti illetéket külön felhívásra fizessen meg az államnak.

[8] Az 1. keresettel érvényesített összeg átutalásának bizonyítására nem találta alkalmasnak a felperes által másolatban csatolt banki átutalási megbízást. Ezzel kapcsolatban kifejtette, hogy egyrészt az átutalási megbízáson a megbízás teljesítésére utaló adat nem volt, másrészt a megbízás 2009. február 6-i keltezésére ellentétben áll a hátoldalon lévő banki érkeztető pecséten olvasható 2009. január 30-i dátummal, ezért a fénymásolatban csatolt okirat eredetijének tartalmához alapos kétség fér. Tekintettel azonban arra, hogy az alperes a perben elismerte, hogy 2009. január 30-án 2.569.118 forint érkezett a számlájára a felperestől, a keresettel érvényesített összeg átutalására, az átutalás napjára, valamint a jogosult és a kötelezett személyére vonatkozó körülmények további vizsgálatát nem tartotta szükségesnek.

[9] A továbbiakban abból indult ki, hogy az alperes közreműködésével a felperes bizonyította, hogy 2009. január 30-án 2.569.118 forintot utalt át az alperesnek. Erre tekintettel az rPtk. 201. § (1) bekezdése (a visszterhesség vétele) alapján az alperesnek kellett bizonyítania, hogy a kapott összeg ellenében mikor és milyen értékű ellenszolgáltatást nyújtott a felperesnek, mert ingyenességre nem hivatkozott. A felperes tagadásával szemben azonban az alperes nem tudta bizonyítani, hogy 2009. január 30-án a felperes a vele szemben ekkor még fennálló tartozását törlesztette úgy, hogy az átutalással a neki korábban, 2007. november 22-én átadott 2.729.440 forintot adta vissza az alperesnek. Ebben a körben a per eldöntése szempontjából nem tartotta jelentős ténynek, hogy a hitelező által az alperesnek 2007. november 22-én kifizetett 4.413.000 forintból milyen összegű készpénz maradhatott az alperesnél, mert az alperes ezen összeg felperesnek történt átadását a perben nem tudta bizonyítani. Mellőzte a felperes által a számlavezető bankja bíróság általi megkeresésére tett bizonyítási indítvány teljesítését, mert 2007. november 22-től és 2009. január 30-tól számítva a bank megkeresésére irányuló bizonyítási indítvány előterjesztéséig eltelt több, mint 10 évre tekintettel a megkereséstől nem volt várható eredmény. A peres felek előadása és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján úgy tekintette, hogy a felperesnek azösszepszerűség tárgyában tett előadását cáfoló peradat nem keletkezett, így az alperes a valószínűség szintjén sem ingatta meg a felperesnek a kölcsön összegére vonatkozó állítását.

[10] Az alperes elévülési kifogására tekintettel az rPtk. 324. § (1) bekezdése, a 327. § (1) bekezdése és a 326. § (1)-(2) bekezdései alapján az elévülés kezdő időpontjaként vizsgálta a követelés esedékessé válásának időpontját. Tényként azt állapította meg, hogy a felek úgy kötöttek szívességi kölcsönszerződést, hogy a kölcsön visszafizetésének határidejét a kölcsönnyújtáskor nem határozták meg. Kifejtette, hogy a felperes előadása szerint a kölcsön visszafizetésére a felek nem állapítottak meg határidőt, az alperes pedig ezzel ellentétes tényelőadást nem tett, amikor arra hivatkozott, hogy ha létrejött a kölcsönszerződés, akkor a kölcsönösszeget rövid határidővel kellett visszafizetnie. Nem találta bizonyítottnak az alperesnek azt a hivatkozását, hogy a kölcsön visszafizetése észszerű teljesítési határidőn belül lett volna esedékes. A kölcsönnyújtás körülményeit úgy értékelte, hogy a peres felek között a kölcsön folyósításakor fennálló jó testvéri viszony alátámasztotta azt, hogy szívességi kölcsönről volt szó, a visszakövetelés perben megjelölt időpontja pedig a felek közötti viszony megromlására esett.

[11] A lefolytatott bizonyítás eredményeként nem találta bizonyítottnak, hogy az alperes a kölcsönszerződésből eredő tartozását elismerte. Elfogadta azonban való tényként, hogy a visszafizetési határidő nélkül nyújtott 2.569.118 forint kölcsön 2014. február 12-én vált esedékessé, mert a felperes ekkor kérte a kölcsön visszafizetését, és a kérést az alperes ezen a napon bizonyosan megismerte. Ennek körében értékelte, hogy az alperes a saját előadása szerint a felperessel közös cégből 2014. elején ki akart lépni, ezt közölte a felperessel, és ezt követően a felek között a viszony megromlott. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy 2014. elején a felperes az alperessel szemben fennálló összes követelését lejárttá tette. Az alperes által a perben sajátjának elismert telefonszámról a felpereshez 2014. február 12-én érkezett sms-t elfogadta annak bizonyítékaként, hogy 2014. február 12-ét megelőzően a felperesnek elszámolási igénnyel kellett fellépnie az alperessel szemben.

[12] Arra a következtetésre jutott, hogy az alperes elévülési kifogása nem megalapozott, a felperes a követelését bírósági úton érvényesíthette, mert 2014. február 12-től számított 5 éven belül, 2018. szeptember 5-én előterjesztette a keresetét 2.569.118 forint kölcsön visszafizetése és annak késedelmi kamata iránt. Erre tekintettel szükségtelennek ítélte a

felperes által hivatkozott sms és e-mail mint elévülést megszakító cselekmények vizsgálatát, és az ezzel összefüggő bizonyítási indítványok teljesítését mellőzte. Úgy ítélte meg, hogy azzal, hogy a felperes 2014. február 12-én esedékessé tette a kölcsön visszafizetését, ettől az időponttól az rPtk. 301. § (1) bekezdése alapján késedelmi kamatra is jogosulttá vált.

[13] A 2. keresetet szintén megalapozottnak találta. Ezzel kapcsolatban tényként azt állapította meg, hogy a felperes és az alperes mint egyetemleges adósok között 2007. november 13-án szabad felhasználású deviza kölcsönszerződés jött létre 20 év futamidőre szerződésszám3 szerződésszámon 15.000.000 forintnak megfelelő összegű svájci frank kölcsön nyújtására úgy, hogy az összeg folyósítása a felperes számlájára történt. Emellett ugyanezen a napon egyrészről a Bank1 Zrt. mint hitelező, másrészről az alperes és a felperes mint egyetemleges adósok között szerződésszám szerződésszámon egy másik szabad felhasználású deviza kölcsönszerződés is létrejött 15.000.000 forintnak megfelelő svájci frank összegű kölcsön nyújtására 20 év futamidőre úgy, hogy a kölcsön folyósítása az alperes számlájára történt. Mindkét szerződés tartalmazta, hogy a bank a szerződést azonnali hatállyal felmondhatja, ha az adós a bankkal szemben vállalt, szerződésen alapuló bármely kötelezettségét megszegi.

[14] Megállapította, hogy a szerződésszám szerződésszámú kölcsön esetében az alperes fizetési számlájára a felperes a hitelező nyilvántartása szerint 2014. május 23-án 256.000 forintot, 2015. január 21-én 297.000 forintot, 2015. március 5-én 60.000 forintot, 2015. április 22-én 322.000 forintot, 2015. július 29-én 250.000 forintot fizetett meg. Megállapította, hogy ezen kölcsönszerződésből eredő tartozás miatt a hitelező az alperessel mint főadóssal szemben végrehajtási eljárást indított, a főadóssal a tartozás rendezéséről nem született megállapodás. Rögzítette, hogy a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság a 2020. június 22-én kelt 2.P.XVIII.20.316/2019/36. számú ítéletével elutasította a jelen per alperesének abban a perben felperesként előterjesztett, a szerződésszám számú kölcsönszerződés érvénytelenségének a megállapítására irányuló keresetét. A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2020. december 4-én kelt 72.Pf.635.620/2020/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ezen ítéletét helybenhagyta.

[15] A 2. kereset elbírálása során abból indult ki, hogy a felperes a szerződésszám számú kölcsönszerződéssel kapcsolatban az rPtk. 337. § (1) bekezdése alapján érvényesített igényt az alperessel szemben. Kifejtette, hogy a felperes által a banki kölcsönre teljesített fizetés időpontjában a felperest a hitelezővel szemben nem terhelte fizetési kötelezettség, a kötelem adója az alperes volt, ezért a hitelező által alkalmazott elszámolást annyiban tekintette relevánsnak, amennyiben az a felperes követelésének elbírálásához szükséges volt. A felperes által a bíróság rendelkezésére bocsátott, a hitelezőtől származó írásbeli nyilatkozat alapján bizonyítottnak tekintette, hogy a felperes által teljesített fizetések időpontjában a hitelezővel szemben már esedékesek voltak azok a törlesztőrészletek, amelyeket a felperes az alperes helyett megfizetett a hitelezőnek, ezt a banki igazolásban feltüntetett késedelmi kamat összetevő is alátámasztotta. A felperes jogi érdekeltsége az esedékes részletek megfizetéséig terjedt, a hitelező által alkalmazott elszámolás vitatása az alperes és a hitelező érdekkörébe esett. Ennek folytán a banki kölcsönszerződésre irányadó, az rPtk. 293. §-ának szabályát a peres felek közötti elszámolásban nem látta alkalmazhatónak.

[16] Kifejtette, hogy a felperes az általa teljesített törlesztés felének megtérítését az rPtk. 338. § (1) bekezdése alapján mindenképpen követelheti az alperestől, míg az ezt meghaladó

követelése megalapozottságát a perben a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 164. §-a alapján bizonyítania kell. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a perben az alperes nem tette vitássá a felperesnek azt a tényállítását, hogy a hitelezővel kötött két kölcsönszerződés alapján a hitelező által az alperesnek folyósított teljes összeg, 15.000.000 forint visszafizetéséért az alperes volt felelős a felperes és az alperes megállapodása alapján, a szerződéskötéshez közeli, perben vitássá nem vált tények alapján ez a körülmény aggálytalanul megállapítható volt. Ebből az elsőfokú bíróság arra következtetett, hogy az egyetemleges adóstársak, azaz a felperes és az alperes egymás közötti viszonyában a teljes futamidő alatt az alperest terhelte a szerződésszám számú szerződésből eredő összes fizetési kötelezettség. A felperes ezért az rPtk. 338. § (1) bekezdésének második mondata alapján az általa a hitelezőnek megfizetett teljes összeg megtérítését követelheti az alperestől. A felperesnek elegendő volt azt bizonyítania, hogy esedékessé vált követelést fizetett meg a hitelezőnek és annak egészére igényt tarthat, az alperesnek az rPtk. 293. §-ában foglaltaknak megfelelő elszámolás hiányára alapított védekezése nem volt megalapozott.

[17] Megállapította, hogy az alperes a felperes jogszerű követelését felszólítás ellenére nem fizette meg, a teljesítéssel az rPtk. 298. § b) pontja alapján késedelembe esett, ezért a késedelmi kamat bíróság előtti érvényesítésétől számítottan a meg nem fizetett főkövetelés után az rPtk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamat fizetésére is köteles.

[18] Elutasította az alperesnek azt a kérelmét, hogy függessze fel a per tárgyalását a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 72.Pf.635.620/2020/6. számú ítélete ellen benyújtott felülvizsgálati kérelemmel indult felülvizsgálati eljárás befejezéséig, mert nem találta megállapíthatónak, hogy a kölcsönszerződés alapján terheli fizetési kötelezettség a felperest az alperessel szemben.

[19] A perköltség viseléséről az rPp. 83. § (1) és (2) bekezdései alapján határozott. A részleges pernyertesség szabályainak alkalmazását azzal indokolta, hogy a valódi tárgyi keresethalmazatban érvényesített, eredetileg összesen 3 kereset alapján meghatározott 6.823.118 forint pertárgyértékből kiindulva a felperes által fenn nem tartott, 3.069.000 forint megfizetésére irányuló kereset erejéig a felperes pervesztesnek tekintendő, míg az ítélettel elbírált, összesen 3.754.118 forint megfizetésére irányuló kereset tekintetében a felperes pernyertes lett.

Az alperes fellebbezése

[20] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával mindkét kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[21] Mindkét keresettel kapcsolatban hivatkozott arra, hogy a felperes 6.P.41.6412019/5. számon [a bírósági iratoknál ténylegesen 6. sorszámon] előterjesztett „egységes szerkezetű keresete” perfelvételre alkalmatlan volt, ezért azt a bíróságnak a Pp. 176. § (1) bekezdés j) pontja alapján vissza kellett volna utasítania. Az 1. kereseti kérelemmel kapcsolatban eljárási szabálysértésként általában a Pp. helyett az rPp. alkalmazására, a Pp. megfelelő szabálya helyett az rPp. 163. § (2) bekezdésében foglaltak alkalmazására, anyagi jogi szabálysértésként

az rPtk. 523. § (1) bekezdésében, a 201. § (1) bekezdésében, a 324. § (1) bekezdésében, a 326. § (2) bekezdésében, a 327. § (1) bekezdésében és a 242. § (1) bekezdésében foglaltak téves alkalmazására hivatkozott. A 2. kereseti kérelemmel kapcsolatban eljárási szabálysértésként a Pp. megfelelő szabályai helyett az rPp. 164. §-a alkalmazására és a Pp. 170. § (2) bekezdés c) pontjában [helyesen: e) pontjában] foglaltak megsértésére, anyagi jogi jogszabálysértésként az rPtk. 523. § (1) bekezdésében, a 293. §-ában, a 337. § (1) bekezdésében, a 338. § (1) bekezdésében, a 326. § (2) bekezdésében és a 242. §-ában foglaltak téves alkalmazására hivatkozott. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet jogszabálysértő, mert az elsőfokú bíróság döntése téves mérlegelésen és jogértelmezésen alapul.

[22] Az 1. keresettel kapcsolatban fenntartotta azt a hivatkozását, hogy a felperes nem bizonyította a kölcsönszerződés létrejöttét. Továbbra is állította, hogy nem kötött kölcsönszerződést a felperessel, és kölcsönre nem is volt szüksége, mert a felperes által állított kölcsön átutalásának hónapjában 2.000.000 forint megtakarítással rendelkezett. Ezt az elsőfokú eljárás során csatolt bankszámlakivonatával bizonyította, de ezt a bizonyítékot az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta. Felhívta a figyelmet arra, hogy ellentmondásos volt a felperes nyilatkozata, mert azt állította, hogy ő 2009. február 5-én kért tőle kölcsönt, ehhez képest a felperes által a perben kölcsön visszatérítése jogcímén követelt összeg ténylegesen 2009. január 30-án került a számlájára. Erre az ellentmondásra az elsőfokú ítélet indokolása nem tért ki. Továbbra is hivatkozott arra, hogy a felperes az 1. keresete alapjául egy olyan banki átutalási megbízásra hivatkozott, amelyre a dátumot a felperes maga írta rá utólag. Kiemelte, hogy az elsőfokú eljárás során azt nem vitatta, hogy a felperes 2.569.118 forintot átutalt a részére, de azt vitatta, hogy ezt kölcsön jogcímén utalta át. Megismételte azt az előadását, hogy a Bank1 Zrt.-vel 2007-ben kötött kölcsönszerződés alapján kapott 15.000.000 forintból egy ingatlan megvásárlása és az ahhoz kapcsolódó költségek után fennmaradó összeget a felperesnek átadta abból a célból, hogy azt fektesse be egy évre. A befektetés lejártá után neki járó összeget, 2.569.118 forintot utalta át számára a felperes 2009. január 30-án. A felperes a perben nem bizonyította, hogy a 2.569.118 forint átutalása kölcsön jogcímén történt, mert a felperes által a perben csatolt banki átutalási megbízás közlemény rovata a jogcímről semmit nem tartalmaz, és a felperes további bizonyítékot nem csatolt.

[23] Nem tartotta helytállónak az elsőfokú bíróságnak a visszterhesség vélelmével kapcsolatos okfejtését sem. Érvelése szerint a visszterhesség törvényi véelme nem alkalmas tagadott kötelelem igazolására, ezért a bizonyítási teher a perben nem fordult meg. Megismételte azt is, hogy a felperes a 2.569.118 forintot 2015-ig nem követelte, ami szintén azt bizonyítja, hogy kölcsönszerződés nem jött létre.

[24] Fenntartotta azt a hivatkozását, hogy ha létre is jött volna kölcsönszerződés, akkor a felperes által állított 2009. február 6-i folyósítási időponttól számítandó teljesítési határidő lejártához képest a követelés már elévült akkor, amikor a felperes a követelését bírósági úton érvényesítette. Ezzel kapcsolatban kifejtette, hogy a határidőhöz nem kötött kölcsön visszafizetése észszerű határidőn belül lett volna elvárható, ami az adott esetben az állított kölcsönösszegre is tekintettel legfeljebb 1-2 év lett volna. A visszafizetési határidő meg nem határozottsága az észszerű időn belüli visszafizetés következményével, nem pedig a „bármikori lejáratá tétel” jogilag nem értelmezhető következményével járt volna. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatra nem is alkalmas, mert nem tartalmazza, hogy mi alapján állapította meg tényként az elsőfokú bíróság a követelés 2014. évi esedékessé tételét, és azt sem fejtette ki, hogy mely jogszabály mely rendelkezése alapján lehetett volna

esedékessé tenni a kölcsönt. Az elsőfokú bíróság szerint a kölcsönszerződés határozatlan időre jött létre, ezért felmondásról nem lehetett szó, mert ő mint adós nem volt késedelemben, így ez nem alapozhatta meg a követelés esedékessé tételét. Felmondásra és az rPtk. 280. § (1) bekezdés a) pontjára az elsőfokú bíróság sem hivatkozott az ítélet indokolásában. Hangsúlyozta, hogy magát a kölcsönszerződés létrejöttét vitatta, ezért vitatta a visszafizetési határidő meghatározása nélküli kölcsönt is. Ebből következően téves volt az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, hogy az a kijelentése, amely szerint az esedékesség időpontját a felperes nem bizonyította, nem tekinthető a visszafizetési határidő meghatározása nélküli kölcsönnyújtás tagadásának. A másodlagos tagadását úgy kell értelmezni, hogy a kölcsön megállapíthatósága esetére kizárólag arra hivatkozott, hogy az állítólagos kölcsön konkrétan meghatározott esedékességi dátumát a felperes nem bizonyította, így arra külön nyilatkozni nem is tudott. Az 1-2 éves észszerű teljesítési időt meghaladó esedékességet is vitatta, ahogyan a kölcsön 2014. évi lejárttá tételét is. Határozottabban azért nem tudott, de nem is kellett nyilatkoznia, mert a kölcsön tényét tagadta. Az sms és az e-mail nem minősül írásbeli felszólításnak, ezért az elévülést nem szakíthatták meg, a keresetindításig a követelés elévült.

[25] Fenntartotta azt a hivatkozását is, hogy sem a 2014. február 12-i sms, sem a 2016. március 1-jei elektronikus levél nem tekinthető tartozáslismerő nyilatkozatnak. Rámutatott, hogy a felperes eredetileg a tagi elszámolásból eredő, később fenn nem tartott, 3.069.000 forint megfizetésére irányuló keresetét megalapozó bizonyítékként hivatkozott a 2014. február 12-i sms-re és egy 2016. március 1-jei e-mailre mint tartozáslismerést tartalmazó nyilatkozatokra. Azon túl, hogy a perben vitatta ezeknek a valóságát, sem az sms-nek, sem az e-mailnek nincs köze a részére 2009. január 30-án átutalt 2.569.118 forinthez. Az sms-ben és az e-mailben feltüntetett összeg 1.534.500 forint, így már ebből az okból sem szolgálhat sem az sms, sem az e-mail a 2.569.118 forint összegű kölcsön elismerésének bizonyítékául. Az sms és az e-mail így nem alkalmas annak bizonyítására, hogy az 1. keresettel érvényesített követelés elévülési ideje megszakadt, vagy a követelést a felperes lejárttá tette.

[26] A 2. keresettel kapcsolatban elsődlegesen felhívta a figyelmet arra, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletében tévesen rögzítette a szerződésszám3 számú kölcsönszerződésben részes szerződő feleket, mert a kölcsönszerződésnek hitelezőként alanya volt a Bank1 Zrt. is.

[27] Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú eljárás során vitatta a felperesnek azt a tényállítást, hogy megállapodás jött létre közte és a felperes között arról, hogy a hitelező által folyósított kölcsönösszeg tekintetében a teljes összeg visszafizetéséért ő (alperes) volt felelős. Vitatta azt is, hogy a felmondás megakadályozása a megakadályozott felmondás szerinti banki követelés esedékességét igazolja. Álláspontja szerint ezért nem igazolt a 2. keresettel érvényesített követelés esedékessége sem, ami azt jelenti, hogy a perben a követelés időelőttiségére is hivatkozott. A felperes csak abban az esetben lehetett volna pernyertes, ha bizonyította volna azt is, hogy az általa állítottan helyette megfizetett összegek a szerződés alapján vagy más jogi előírás alapján esedékessé váltak. A felperesnek az a hivatkozása, hogy a teljesítéssel megakadályozta a szerződés felmondását, éppen a kereset idő előtti voltát támasztja alá. Ezen túlmenően jelentősége van annak is, hogy a kölcsönszerződés érvénytelenségét is állította a hitelező ellen a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság előtt indított, az elsőfokú eljárásban hivatkozott perben, mert az érvénytelenség megállapítására irányuló kereset elbírálásának eredménye kihat a jelen perben előterjesztett 2. kereset összecszerűségeire is. Abban az esetben pedig, ha a felperes a havi törlesztőrészek esedékességéből indult ki (nem pedig megakadályozott vagy későbbi felmondásból) akkor egyrészt erre hivatkoznia kellett volna, másrészt az egyes törlesztőrészek esedékességi időpontjának eltelte nem

elegendő az rPtk. 338. § (1) bekezdésére alapított kereset teljesítéséhez. Téves az elsőfokú ítéletnek az a megállapítása, hogy az ítéletben rögzített részösszegeknek az ítéletben megjelölt időpontban történt befizetésével a felperes elkerülte a kölcsönszerződések felmondását. Ezt az is alátámasztja, hogy a hitelező nyilvántartása szerint a felperes a saját számlájára is csak 2015. augusztus 24-ig teljesített befizetéseket, 2015. augusztus 24. és 2018. október 15. között nem teljesített.

[28] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte az rPtk. 293. §-ával kapcsolatos védekezését. Az rPtk. 293. §-ában foglaltakra hivatkozással arra utalt, hogy a teljes, jogcímek szerinti banki követelés-tételekre is figyelemmel lévő, matematikailag helyes és bizonylatokkal alátámasztott tartozáselszámolás birtokában lehetett volna eldönteni, hogy a felperes lejárt kölcsöntartozást fizetett-e meg helyette az adott időpontokra vetítve. A felperes által bizonyítékként csatolt, a hitelező „elszámoló válaszlevele” nem hatósági igazolás, az egy felületes, nem kellően részletezett pénzügyi jogutódi vélemény, ezért semmilyen módon nem bizonyítja, hogy a felperes lejárt részleteket fizetett meg helyette. Ezt a tényt nem bizonyítja az sem, hogy a válaszlévélben a hitelező késedelmi kamatokat is feltüntetett. Az előzetes bizonyítás alperesi mellőzésének kockázata alól mentette ki az e körben sem megfelelő elsőfokú ítélet a felperest. A felperesnek konkrét teljesítési időpontokra vetítve kellett volna igazolnia azt, hogy az állítása szerint helyette megfizetett valamennyi összeg esedékes volt, és már a kereset benyújtásakor rendelkezésre álló bizonyítékokat kellett volna csatolnia. Azzal, hogy az elsőfokú bíróság ezt nem követelte meg a felperestől, a Pp. 170. § (2) bekezdés c) pontjában [helyesen: e) pontjában] foglaltakat sértette meg, ami az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére is alapot adhat, de az érdemi döntés megváltoztatására is alapul szolgálhat. A követelésre és annak mértékének igazolására szolgáló irat beszerzésére irányuló bizonyítási indítványt az elsőfokú bíróságnak mellőznie kellett volna.

[29] Állította, hogy 2017. május 31-ig, mindkét kölcsönszerződés felmondásáig nem volt tudomása arról, hogy a felperes mikor és milyen megállapodás alapján mennyit fizetett a hitelezőnek, mert a hitelező banktitokra hivatkozva ezt nem közölte vele annak ellenére, hogy a felperesnek adóstársa.

[30] A per másodfokú tárgyalása során az alperes személyesen úgy nyilatkozott, hogy nem kötött kölcsönszerződést a felperessel, nem felel meg a valóságnak az, hogy a felperes a perben követelt 2.569.118 forintot kölcsön címen utalta át a részére. A felperes azt az összeget utalta át a részére, ami a Bank1 Zrt. mint hitelező által neki átutalt 15.000.000 forint kölcsönből a telek vásárlását követően fennmaradt, és amely összeget befektetésre adott át a felperesnek. A felperes a 2.569.118 forint átutalásával nem kölcsönt nyújtott a részére, hanem a saját pénzét adta vissza.

[31] A Bank1 Zrt.-vel mint hitelezővel kötött deviza alapú kölcsönszerződésekkel kapcsolatban személyesen előadta, hogy megfelel a valóságnak az, hogy a telek megvásárlására nem volt elegendő pénze és a felperes vállalta, hogy adóstársként szerepeljen a kölcsönszerződésben. A Bank1 Zrt. a felperessel is csak úgy volt hajlandó kölcsönszerződést kötni, hogy ő is adóstárs volt abban a szerződésben. A felperessel úgy tartották természetesnek, hogy az fizeti vissza a kölcsönt, aki felvette, és az is megfelel a valóságnak, hogy mindenki a maga kölcsönét törlesztette. A felperessel egyezően nyilatkozott arról, hogy akkor, amikor a felperes által felvett kölcsön törlesztésére tőle voltak le bizonyos összegeket, azzal vele mindig pontosan elszámolt a felperes. Előadta, hogy a hitelező által

vele szemben jogszerűen támasztható követelést neki kellene teljes egészében visszafizetnie. Külön megállapodást erről a felperessel nem kötöttek, de úgy tartja becsületesnek, hogy azt a kölcsönt, amit a hitelező a részére folyósított, neki kell egyedül törlesztenie, megtérítési igény nélkül. Valóban az volt a kialakult gyakorlat közte és a felperes között, hogy mindenki a részére folyósított kölcsönt törlesztette. Előadta azonban azt is, hogy volt olyan eset, amikor a gyermeke azért adott át bizonyos összegeket a felperesnek, hogy a felperes azt az ő kölcsönének törlesztésére fizesse be a hitelező banknak, de az összegekre és azok átadásának időpontjára nem tudott nyilatkozni. Úgy nyilatkozott, hogy a perben erre a tényre eddig azért nem hivatkozott, mert ezt soha nem kérdezte senki. Előadása szerint a korábbi ügyvédjének, dr. ...-nak az érdemi ellenkérelem elkészítése során elmondta, hogy a gyermeke bizonyos összeget átadott a felperesnek, de nem tudja, hogy ez szerepel-e az ellenkérelemben.

A felperes fellebbezési ellenkérelme

[32] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, annak helyes indokai alapján.

[33] Az 1. kereseti kérelemmel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az alperes a szívességi kölcsön tekintetében közokiratba foglaltan (6.G.40.614/2020/33. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv) elismerő nyilatkozatot tett, így az ebben foglaltakat a fellebbezésben már nem teheti vitássá. Az elsőfokú bíróság tényszerűen, a logika és a jogi következtetés szabályai szerint, okszerűen mérlegelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, ezért a bizonyítékok mérlegelését az alperes nem támadhatja. Az elévülés megszakításával kapcsolatos tényelődását az elsőfokú eljárás során bizonyította. Az alperes az elsőfokú eljárás során elismerte, hogy az ő hívószámáról küldték el az elévülést megszakító sms-t. A fellebbezésben írtak az elsőfokú eljárásban bizonyított tények megdöntésére nem alkalmasak.

[34] A 2. kereseti kérelemmel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy mindkét hitelszerződés VIII.3. fejezetének c) pontja alapján a hitelező azonnali hatályú felmondási joga nyílt volna meg mindkét adóssal szemben abban az esetben, ha az előírt törlesztőrészletet az adósok nem fizetik meg. Az elsőfokú eljárás során csatolt banki igazolással bizonyította, hogy ő fizetett az alperes helyett is a hitelezőnek úgy, hogy 2014. novemberétől 1.185.000 forint erejéig ő törlesztette a kölcsönt a hitelezőnek. Ezt a tényt a hitelező 2017. december 6-án kelt, a keresetlevélhez csatolt igazolásával bizonyította. A megtérítési igénye az rPtk. 338. § (1) bekezdésének második mondata alapján megalapozott. A követelése összecszerúségét a banki igazolással, a követelés esedékessé válását a kölcsönszerződés VIII.3. fejezetének c) pontjában, IV.2. pontjában és V.1. pontjában foglaltakkal bizonyította.

[35] A per másodfokú tárgyalása során a felperes személyesen előadta, hogy 2009-ben azért 2.569.100 forint összegű kölcsönt nyújtott az alperesnek, mert akkor ezt az összeget tudta az alperes rendelkezésére bocsátani. A visszafizetési határidőben nem állapodtak meg. A kölcsönösszeget banki átutalással adta át az alperesnek, a bank az átutalási megbízást teljesítette, ez a tény ellenőrizhető. Az alperes 2014-ben maga ajánlotta fel, hogy a tartozásait visszafizeti, ő ezt a felajánlást elfogadta, ezt tekinti a szóban kötött kölcsönszerződés lejártának. A per másodfokú tárgyalása során a felperes jogi képviselője felhívta a figyelmet arra, hogy az elsőfokú eljárás során másolatban csatolt, de az elsőfokú bíróságnak eredetiben felmutatott banki átutalási megbízás hátoldalán a bank 2009. január 30-i érkeztetőbélyegzője

szerepel. Valószínűleg maga a megbízás lett rosszul kitöltve annak keltezését illetően, mert 2009. február 6-án kelt megbízást nem lehet korábban, 2009. január 30-án érkeztetni. A perben azonban annak van jelentősége, hogy az alperes elismerte, hogy részére 2009. január 30-án 2.569.000 forint átutalása megtörtént.

[36] A felperes a Bank1 Zrt.-vel mint hitelezővel kötött két deviza alapú kölcsönszerződéssel kapcsolatban a személyes meghallgatása során előadta, hogy a hitelező a kölcsönt az egyik szerződés alapján az alperes részére, a másik szerződés alapján az ő folyószámlájára folyósította. Az alperessel külön nem állapodtak meg abban, hogy a bank által az alperesnek folyósított kölcsönt kizárólag az alperes fogja törleszteni, vele szembeni megtérítési igény nélkül, mert természetes volt számukra, hogy mindketten azt a kölcsönt törlesztik, amit felvettek. Ez így működött kezdetektől fogva. Előadta, hogy 2014. május 30-tól érkeztek hozzá felszólítások azzal a kölcsönszerződéssel kapcsolatban, amely alapján a kölcsönt a bank az alperes részére folyósította. Be kellett fizetnie a tartozásokat annak érdekében, hogy a KHR listára fel ne kerüljön. Nyilatkozott arról is, hogy a saját kölcsönszerződésének törlesztése során előfordult, hogy a forint/deviza árfolyamváltozás miatt a számláján nem állt rendelkezésre kellő összeg a törlesztéshez, ezért az alperes számlájáról vonták le a hiányzó összeget. Ő azonban az alperessel ezt követően mindig elszámolt. Az alperes ezzel a metodikával kapcsolatban felé nem emelt kifogást. Előadta, hogy nem azzal a céllal vett át pénzt az alperes gyermekétől, hogy azokat az alperes részére folyósított kölcsön törlesztésére fizesse be, az összegeket más céllal vette át.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[37] Az elsőfokú ítéletnek nem volt olyan rendelkezése, amely a Pp. 358. § (3) bekezdése alapján fellebbezés hiányában elsőfokon jogerőre emelkedett, ezért a másodfokú bíróság teljes terjedelmében bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét, figyelemmel a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem indokaira.

[38] Az 1. keresettel kapcsolatos fellebbezés alapos, a 2. keresettel kapcsolatos fellebbezés nem megalapozott.

[39] Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére az alperes fellebbezésében hivatkoztak alapján nem volt ok, és a másodfokú bíróság sem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amely az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére adna okot [Pp. 370. § (1)-(3) bekezdés].

[40] Megalapozatlanul hivatkozott arra az alperes, hogy a felperes 6.P.41.6412019/5. számú [a bírósági iratoknál ténylegesen 6. sorszámú] beadványa (az alperes hivatkozásából következően keresetlevele) perfelvételre alkalmatlan volt, ezért azt a bíróságnak a Pp. 176. § (1) bekezdés j) pontja alapján vissza kellett volna utasítania.

[41] A Pp. 2020. december 31-ig hatályban volt 176. § (1) bekezdés j) pontja alapján a bíróság – hiánypótlási felhívás kiadását mellőzve – akkor utasítja vissza a keresetlevelet, ha az nem tartalmazza a Pp. 170. §-ában, illetve törvényben előírt egyéb kötelező tartalmi elemeket, illetve alaki kellékeket, vagy a felperes nem csatolta a Pp. 171. §-ában, illetve

törvényben előírt egyéb kötelező mellékleteket. Az alperes a fellebbezésében csupán a 2. keresettel kapcsolatban hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 170. § (2) bekezdés c) pontjában [helyesen: e) pontjában] foglaltakat, amikor nem követelte meg a felperestől, hogy a kereset benyújtásakor rendelkezésre álló bizonyítékok csatolásával igazolja a konkrét teljesítési időpontokra vetítve azt, hogy az állítása szerint az alperes helyett megfizetett valamennyi összeg esedékes volt. Ezen túlmenően a fellebbezésében nem jelölt meg további olyan hiányosságokat, amelyek miatt álláspontja szerint a 6.P.41.641/2019/6. számú, az elsőfokú bíróságnál 2019. december 2-án előterjesztett „keresetlevél” hiánypótlás nélküli visszautasításának lett volna helye. A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a felperes a pert a 2018. szeptember 5-én benyújtott keresetlevéllel indította meg, amelyhez csatolta azokat az okiratokat, amelyekre bizonyítékként hivatkozott. Az eljáró bíróság kijelölését követően az elsőfokú bíróság a 2019. szeptember 26-án kelt 6.G.41.641/2019/2. számú végzésével, majd ezt követően a 2019. november 16-án kelt 6.G.41.641/2019/5. számú végzésével a keresetlevél hiányainak pótlására hívta fel a felperest, de a felhívás nem a Pp. 170. § (2) bekezdés e) pontjában foglaltak pótlására vonatkozott. A felperes a 2019. december 2-án benyújtott, „egységes szerkezetű kereset” elnevezésű beadványában a keresetét alátámasztó okirati bizonyítékok körében hivatkozott a korábbi beadványaihoz már csatolt okiratokra, keresetlevele az alperes fellebbezésében megjelölt okból nem volt hiányos, azt az elsőfokú bíróság is perfelvételre alkalmasnak találta. A Pp. 176. § (6) bekezdésében foglaltakból következően a keresetlevél perfelvételre való alkalmassága szempontjából egyébként sem lett volna vizsgálható, hogy a felperes által megjelölt bizonyítékok alkalmasak-e, illetve elegendőek-e a keresetlevélben foglaltak alátámasztására.

[42] Mindezeket túl a másodfokú bíróság kiemeli azt is, hogy abban az esetben, ha az elsőfokú bíróság a keresetlevelet - annak hiánya ellenére – perfelvételre alkalmasnak találta, a keresetet érdemben vizsgálta és ítélettel elbírált, a kereset érdemi tárgyalásra alkalmatlansága miatt a másodfokú eljárásban már nincs lehetőség a Pp. 379. §-a alapján az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére és az eljárás megszüntetésére a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával a Pp. 176. § (1) bekezdésének j)-l) pontjai és a 176. § (2) bekezdésének d-f) pontjai alapján. Erre csak abban az esetben kerülhet sor a Pp. 379. §-a és a 240. § (1) bekezdés a) pontja alapján, ha a keresetlevelet a Pp. 176. § (1) bekezdésének a)-i) pontjai és a (2) bekezdés a)-c) pontjai alapján kellett volna visszautasítania az elsőfokú bíróságnak.

[43] Nem volt megalapozott az alperesnek az a hivatkozása, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. helyett az rPp. szabályait alkalmazta. Az elsőfokú bíróság – helyesen – a Pp. szabályai szerint folytatta le az eljárást. Ítéletében az 1. és a 2. kereset elbírálásának indokai körében valóban az rPp. 164. § (1) bekezdésében, az 1. kereset elbírálásának indokai körében emellett az rPp. 163. § (2) bekezdésében foglaltakra is hivatkozott. Mindez azonban az ügy érdemi eldöntésére nem hatott ki, ezért az elsőfokú ítéletben az rPp. 164. § (1) bekezdésében és az rPp. 163. § (2) bekezdésében foglaltakra hivatkozás a Pp. 381. §-a alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére nem ad alapot.

[44] Az elsőfokú bíróság az 1. kereset elbírálása körében rPp. 164. § (1) bekezdésében foglaltakra utalva azt fejtette ki, hogy a perben ennek alapján a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperesnek a keresettel érvényesített összeget kölcsönképpen átadta, míg ennek sikeres bizonyítása esetén az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy azt visszafizette a felperesnek. A 2. kereset elbírálása körében rPp. 164. § (1) bekezdésében foglaltakra utalva úgy foglalt állást, hogy a felperest az rPtk. 338. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel az

által a ténylegesen teljesített törlesztés fele részét meghaladó követelés tekintetében terheli bizonyítás.

[45] Az rPp. 164. § (1) bekezdése szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el. A Pp. 265. § (1) bekezdése szerint törvény eltérő rendelkezése hiányában a perben jelentős tényeket annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el (a továbbiakban: bizonyítási érdek), továbbá a bizonyítás elmaradásának vagy sikertelenségének a következményeit is ez a fél viseli. Az rPp. 164. § (1) bekezdésében és a Pp. 265. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezések összehasonlítása alapján az elsőfokú bíróság az ítéletének mind az 1., mind a 2. keresetre vonatkozó indokolásában tartalmilag a Pp. 265. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően fogalmazta meg a felek bizonyítási érdekével kapcsolatos álláspontját. Az, hogy az elsőfokú bíróságnak a felek bizonyítási érdekével kapcsolatos álláspontja helytálló-e, az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatára tartozó kérdés.

[46] Az elsőfokú bíróság az 1. kereset elbírálásának indokai körében idézte az rPp. 163. § (2) bekezdésében foglaltakat, amely szerint a bíróság mindkét fél egyező előadása folytán valóban fogadhat el tényeket, ha azok tekintetében kételye nem merül fel. A Pp. 266. § (1) bekezdése ezzel lényegét tekintve azonosan úgy rendelkezik, hogy a bíróság a felek által egyezően előadott tényállítást valóban fogadhatja el, ha annak tekintetében kételye nem merül fel. Az rPp. 163. § (2) bekezdésében és a Pp. 266. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezések összehasonlítása alapján az elsőfokú bíróság az ítéletében tartalmilag a Pp. 266. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően fogalmazta meg azt az esetet, amikor bizonyítás nélkül állapíthat meg tényeket. Az, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 266. § (1) bekezdésében foglalt alkalmazásával helytállóan állapított-e meg tényeket bizonyítás nélkül, továbbá, hogy a perben melyek voltak az így megállapítható tények, az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatára tartozó kérdés.

[47] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemi döntésével az 1. kereset kapcsán nem értett egyet, a 2. kereset kapcsán egyetértett.

[48] Az 1. kereset kapcsán a kereset és az érdemi védekezés [Pp. 199. § (2) bekezdés b) pont] alapjául előadott tények és jogi érvelés alapján a perben az volt vitás a felek között, hogy a felek között szóban 2009. február 6-án kölcsönszerződés jött-e létre a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével, és ennek során a lényeges kérdésekben a felek megállapodtak-e. Az alperes a felperessel egyezően adta elő, hogy a felperes 2009. január 30-án 2.569.118 forintot utalt át a saját bankszámlájáról az ő bankszámlájára, de vitatta, hogy ezt az átutalást a felperes a saját vagyona terhére, kölcsön jogcímén teljesítette.

[49] A Pp. 170. § (2) bekezdés b) pontja alapján a felperesnek a keresetlevél érdemi részében fel kell tüntetni az érvényesíteni kívánt jogot a jogalap megjelölése útján. Ez azt jelenti, hogy a felperesnek kifejezetten meg kell jelölnie, hogy az alperessel szemben milyen jogalapon, mely jogát kívánja érvényesíteni. A Pp. 7. § (8) pontja szerint a jogalap az az anyagi jogi jogszabályi rendelkezés, amely az alanyi jogot közvetlenül keletkeztető tényeket meghatározza, és annak alapján az igény támasztására feljogosít. A Pp. 342. § (3) bekezdése szerint törvény eltérő rendelkezése hiányában az érdemi döntés nem terjedhet ki olyan jogra,

amelyet a fél a perben nem állított. Ez azt jelenti, hogy a bíróság érdemi döntésének korlátját szabályozó Pp. 342. § (3) bekezdése így kimondja a fél által megjelölt joghoz való kötöttséget is.

[50] A felperes az 1. keresetével az rPtk. 523. §-a alapján kölcsön visszafizetése jogcímén kérte kötelezni az alperest 2.569.118 forint megfizetésére. Az elsőfokú bíróság a 2021. március 2-án kelt 6.P.40.614/2020/22-VI. számú végzésében közöltekkel a Pp. 237. § bekezdésében foglaltak szerint – helyállóan – közrehatott abban, hogy a felperes és az alperes a végzésben meghatározott körben a per eldöntése szempontjából lényeges tényeket előadják és a bizonyítékaikat, bizonyítási indítványukat előterjesszék. A másodfokú bíróság azonban nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak azzal az elsőfokú ítéletben leírt okfejtésével, amely szerint a perben az alperesnek kellett bizonyítania, hogy a felperestől kapott összeg ellenében mikor és milyen értékű ellenszolgáltatást nyújtott a felperesnek, és az alperesnek kellett elsődlegesen bizonyítania azt, hogy 2009. január 30-án a felperes a vele szemben ekkor még fennálló tartozását törlesztette. A másodfokú bíróság ezért a per másodfokú tárgyalása során a Pp. 369. § (4) bekezdése, a 237. § (1) bekezdése és a 4. §-a szerint eljárva tájékoztatta a feleket, hogy a perben a Pp. 265. §-a alapján a felperesnek kell bizonyítania, hogy a felek között szóban, 2009. február 6-án kölcsönszerződés jött létre a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével, és ennek során a lényeges kérdésekben a felek megállapodtak, továbbá a felperesnek kell bizonyítania a kölcsönszerződés tartalmi elemeit is. Mindezen tényeknek a felperes által történt bizonyítását követően lett volna köteles az alperes bizonyítani, hogy a felperestől kapott összeg ellenében mikor és milyen értékű ellenszolgáltatást nyújtott a felperesnek, továbbá, hogy 2009. január 30-án a felperes a vele szemben ekkor még fennálló tartozását törlesztette a 2.569.118 forint átutalásával.

[51] A másodfokú bíróság által végzett anyagi pervezetés ismeretében a felperes a kölcsönszerződés létrejöttére és annak tartalmára vonatkozóan az elsőfokú eljárásban előterjesztettekhez képest további bizonyítékot, bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, a másodfokú bíróság a bizonyítási eljárást a felek személyes meghallgatásával egészítette ki. A felperes és az alperes egyező előadása alapján a Pp. 266. § (1) bekezdése alkalmazásával a perben bizonyítás nélkül való tényként csak az volt megállapítható, hogy a felperes 2009. január 30-án 2.569.118 forintot utalt át az alperesnek a saját bankszámlájáról. Az alperes vitatásával szemben azonban a felperes nem tudta bizonyítani a szóbeli kölcsönszerződés létrejöttét, azt, hogy ennek során az alperessel a kölcsön szempontjából lényeges kérdésekben megállapodtak. A felperes tényállítása az elsőfokú eljárás során következetes volt abban a tekintetben, hogy az alperessel 2009. február 6-án kötött szóban kölcsönszerződést (2018. szeptember 5-én benyújtott keresetlevél; 6.P.41.641/2019/4. számú, 2019. október 21-én benyújtott beadvány; 6.P.41.641/2019/6. számú, 2019. december 2-án benyújtott beadvány; 6.P.40.641/2020/12. számú, 2020. október 20-án benyújtott beadvány; 6.P.40.614/2020/18. számú, 2021. január 4-én benyújtott beadvány;), és az ez alapján nyújtott kölcsön visszafizetését követeli a perben. A 2009. február 6-i szóbeli kölcsönszerződés létrejöttét és annak felperes általi teljesítését nem támasztja alá sem a 2009. január 30-i banki érkeztető bélyegzővel ellátott átutalási megbízás, sem az a tény, hogy a felperes 2009. január 30-án 2.569.118 forintot átutalt az alperesnek. A felperes a per másodfokú tárgyalása során adta elő, hogy a 2009. január 30-i banki érkeztető bélyegzővel ellátott átutalási megbízáson a kézzel írt 2009. február 6-i keltezés valószínűsíthetően elírást tartalmaz. Az alperes következetes vitatásával szemben a felperes személyes előadása, a 2009. január 30-án történt átutalás és a 2009. január 30-án érkeztetett banki átutalási megbízás nem volt alkalmas a felperes 1. keresete alapjául szolgáló tények bizonyítására, arra, hogy kölcsön jogcímén utalt át az

alperesnek 2.569.118 forintot. Kölcsönszerződés hiányában a felperes az alperestől teljesítést nem követelhet, az alperes alapos okkal tagadta meg 2.569.118 forint megfizetését a felperes részére.

[52] Mindezek alapján a másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróságak azzal az érdemi döntésével, hogy az alperest 2.569.118 forint és annak késedelmi kamata megfizetésére kötelezte a felperes részére, ezért ebben a részében az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet elutasította.

[53] A 2. kereset kapcsán a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényeket annyiban pontosítja, hogy 2007. november 13-án egyrészről a Bank1 Zrt. mint hitelező, másrészről a felperes és az alperes mint egyetemleges adósok között jött létre szerződésszám3 szerződésszámon 15.000.000 forintnak megfelelő összegű svájci frank kölcsön nyújtására irányuló kölcsönszerződés.

[54] Az rPtk. 337. § (1) bekezdése szerint egyetemleges kötelezettség esetében minden kötelezett az egész szolgáltatással tartozik, de amennyiben bármelyikük teljesít vagy a kötelezettséget beszámítással megszünteti, a jogosulttal szemben a többiek kötelezettsége is megszűnik. Az rPtk. 338. § (1) bekezdése szerint az egyetemleges kötelezetteket – ha jogviszonyukból más nem következik – a kötelezettség egymás között egyenlő arányban terheli. Ha valamely társkötelezett a jogosultnak a kötelezettségét meghaladó szolgáltatást teljesített, a többi társkötelezettel szemben – a követelésnek ők terhelő része erejéig – megtérítési követelése támad. A Bank1 Zrt. mint hitelező, valamint a felperes és az alperes mint adóstársak között szerződésszám számon létrejött, az rPtk. 523. § (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződésben a felperes és az alperes a bankkal szemben az rPtk. 334. § (2) bekezdése alapján egyetemleges kötelezett volt. A kölcsönszerződésből eredő pénztartozás visszafizetéséért a bankkal szemben az rPtk. 337. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen voltak kötelezettek.

[55] Az elsőfokú bíróság az alperes nyilatkozatával ellentétesen rögzítette és vette figyelembe az ítéletének indokolásában, hogy az alperes a perben nem vitatta a felperesnek azt a tényállítását, hogy a hitelező által az alperesnek folyósított teljes összeg, 15.000.000 forint visszafizetéséért az alperes volt felelős a felperes és az alperes megállapodása alapján. Az alperes által vitatott tényt bizonyítási eljárás lefolytatása nélkül ezért nem fogadhatta volna el valónak a Pp. 266. § (1) bekezdése alapján. A másodfokú bíróság ezért a per másodfokú tárgyalása során a Pp. 369. § (4) bekezdése, a 237. § (1) bekezdése és a 4. §-a szerint eljárva tájékoztatta a feleket, hogy a perben a Pp. 265. §-a alapján a felperesnek kell bizonyítania, hogy az alperessel megállapodott abban, hogy a Bank1 Zrt.-vel szerződésszám ügyletszámon kötött deviza alapú kölcsönszerződésből eredő visszafizetési kötelezettséget a hitelező bank felé kizárólag az alperes köteles teljesíteni, megtérítési igény nélkül. A felperes köteles bizonyítani, hogy társkötelezettként a hitelező bank jogosultnak a kötelezettségeit meghaladó összegű, lejárt kölcsöntartozást fizetett meg, ami megalapozza az rPtk. 338. § (1) bekezdésén alapuló megtérítési követelést. A másodfokú bíróság által végzett anyagi pervezetés ismeretében a felperes e tényekkel kapcsolatban az elsőfokú eljárásban előterjesztettekhez képest további bizonyítékot, bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, a másodfokú bíróság a bizonyítási eljárást a felek személyes meghallgatásával egészítette ki.

[56] A per másodfokú tárgyalásán az alperes a felperessel egyezően nyilatkozott úgy, hogy a Bank1 Zrt.-vel mint hitelezővel kötött két kölcsönszerződéssel kapcsolatban a felperessel együtt úgy tartották természetesnek, hogy az fizeti vissza a kölcsönt, aki azt a hitelezőtől felvette. Előadta, hogy külön megállapodást erről a felperessel nem kötöttek, de úgy tartja becsületesnek, hogy azt a kölcsönt, amit a hitelező a részére folyósított, neki kell egyedül törlesztenie a hitelező felé, megtérítési igény nélkül.

[57] Az elsőfokú bíróság által lefolytatott és a másodfokú eljárás során a peres felek személyes meghallgatásával kiegészített bizonyítási eljárás adatai alapján a másodfokú bíróság való tényként azt állapította meg, hogy a felperes és az alperes az rPtk. 216. § (1) bekezdésének második mondatában foglaltak szerint, ráutaló magatartással abban állapodtak meg, hogy a Bank1 Zrt.-vel kötött két kölcsönszerződés (szerződésszám és szerződésszám3 ügyletszámú szerződés) alapján a bank által a szerződésszám szerződésszámú kölcsön alapján a felperes, a szerződésszám szerződésszámú kölcsön alapján az alperes fizetési számlájára utalt és így a felperes és az alperes által külön-külön, saját céljaikra felhasznált kölcsönösszeg visszafizetéséért a hitelezővel szemben fennálló egyetemleges kötelezettség a felperest és az alperest egymás között nem egyenlő arányban, hanem a szerződésszám szerződésszámú kölcsönszerződés alapján a felperest, a szerződésszám szerződésszámú kölcsönszerződés alapján az alperest terheli. A felek megállapodása alapján ezért szerződésszám szerződésszámú kölcsön esetében a hitelezővel szemben fennálló kötelezettség az alperest egyedül terheli úgy, hogy a hitelezőnek megfizetett összegek megtérítését a felperestől nem követelheti.

[58] A felperes az elsőfokú eljárás során a bíróság rendelkezésére bocsátott, a Bank1 Zrt. által 2022. február 3-án kiállított írásbeli nyilatkozattal bizonyította azt a tényállítást, hogy 2014. május 23. és 2015. július 29. között összesen 1.185.000 forintot fizetett meg a szerződésszám szerződésszámú kölcsön teljesítéseként az alperes fizetési számlájára a hitelezőnek. Tekintettel arra, hogy a felperes és az alperes ráutaló magatartásával létrejött megállapodása szerint a szerződésszám szerződésszámú kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettség a felperes és az alperes mint egyetemleges kötelezettek viszonyában őket egymás között nem egyenlő arányban, hanem kizárólag az alperest terhelte, a felperessel szembeni megtérítési igény nélkül, a felperes a hitelezőnek megfizetett 1.185.000 forint megfizetését attól függetlenül kérheti az alperestől, hogy az alperes és a hitelező között folyamatban lévő, a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítása iránti, az alperes és a hitelező közötti elszámolásra is kiterjedő perben a bíróság milyen döntést hoz. Az alperes a felperestől nem követelhet az rPtk. 293. §-a szerinti elszámolást, mert a felperes által a hitelezőnek megfizetett teljes összeget attól függetlenül köteles megfizetni a felperesnek, hogy a felperes azt a hitelező részére a kölcsönszerződés alapján kölcsöntartozás, késedelmi kamat, kezelési költség, ügyleti kamat vagy tőke címén teljesítette. Jelentősége annak van, hogy a felperes a keresettel érvényesített 1.185.000 forintot a szerződésszám szerződésszámú kölcsönből eredő pénztartozás teljesítése címén fizette meg a hitelezőnek az alperes fizetési számlájára.

[59] Mindezek alapján helytállóan kötelezte az elsőfokú bíróság az alperest 1.185.000 forint és annak késedelmi kamata megfizetésére a felperes részére, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét ebben a részében helybenhagyta.

[60] Tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a keresetet 2.569.118 forint főkövetelés és járulékai tekintetében elutasította, az elsőfokú bíróságnak a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezése is csak részben volt helytálló. Az elsőfokú eljárás során felmerült perköltség számítása során – az elsőfokú ítéletben foglaltakkal egyezően – abból kellett kiindulni, hogy a felperes a pert megindító keresetlevelében összesen 6.823.118 forint és ennek késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Az elsőfokú bíróság a 2021. március 2-án kelt 6.G.40.614/2020/22-I. számú végzésével a Pp. 173. § (1) bekezdése, 176. § (2) bekezdés c) pontja, a 240. § (1) bekezdés a) pontja és a 242. §-a alapján a pert a jogi személy volt tagjai közötti, tagsági jogviszonyon alapuló kereset tekintetében megszüntette. A felperes a végleges, a bíróság által elbírálandó kereseteiben 2.569.118 forint és 1.185.000 forint, összesen 3.754.118 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A pernyertesség-pervesztesség arányának meghatározása során a bíróságnak 6.173.118 forint pertárgyértékből kellett kiindulnia. A felperes a Bank1 Zrt.-vel kötött kölcsönszerződéshez kapcsolódó keresetét 3.604.000 forintról 1.185.000 forintra leszállította, a leszállított kereset tekintetében pervesztesnek tekintendő. 2.569.118 forint és járulékai tekintetében a másodfokú bíróság a keresetet elutasította, ezért a felperes e kereset tekintetében pervesztes. A másodfokú bíróság jogerős ítélete alapján a felperes az elsőfokú eljárásban 1.185.000 forint és járulékai tekintetében lett pernyertes. 6.173.118 forint alapulvételével a felperes az elsőfokú eljárásban 80%-ban pervesztes, 20%-ban pernyertes lett.

[61] Az elsőfokú bíróság a felperes részére költségfeljegyzési jogot engedélyezett. 6.173.118 forint illetékalap után a feljegyzett kereseti illeték összege 451.390 forint, ennek 20%-át 90.278 forintot az alperes, 80%-át, 361.112 forintot a felperes köteles megfizetni az államnak a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján. A kereseti illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés e) pont]. 6.173.118 forint pertárgyérték alapján a Rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján felszámítható ügyvédi munkadíj összege 308.655 forint. Ennek 20%-át, 61.731 forint + áfa összeget az alperes köteles megfizetni a felperesnek, míg ennek 80%-át, 246.924 forint + áfa összeget a felperes köteles megfizetni az alperesnek a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján. A két összeg különbözeteként a felperes köteles megfizetni az alperesnek 185.193 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjat az elsőfokú eljárásban felmerült perköltségként a Pp. 82. § (2) bekezdése alapján.

[62] Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint részben megváltoztatta.

Záró rész

[63] Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása folytán 3.754.118 forint fellebbezési érték alapulvételével a felperes 32%-ban lett pernyertes és 68%-ban pervesztes. Az elsőfokú bíróság az alperes részére költségfeljegyzési jogot engedélyezett. A feljegyzett 300.030 forint fellebbezési illetékből a felperes annak 68%-át, 204.020 forintot, az alperes annak 32%-át, 96.110 forintot köteles megfizetni az államnak a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján. A fellebbezési illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő

60. napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés e) pont]. A 3.754.118 forint fellebbezési értékre a Rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (4) bekezdése alapján felszámítható ügyvédi munkadíj összege 93.850 forint. Ennek 32%-át, 30.032 forint + áfa összeget az alperes köteles megfizetni a felperesnek, míg ennek 68%-át, 63.818 forint + áfa összeget a felperes köteles megfizetni az alperesnek a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján. A két összeg különbözeteként a felperes köteles megfizetni az alperesnek 33.786 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjat a Pp. 82. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2023. február 22.

Dr. Pusztai Anita

a tanács elnöke

Dr. Lupóczné dr. Krammer Edit
Beatrix

előadó bíró

Dr. Ócsai

bíró